

For en klassisk fonematisk beskrivelse der bygger på et begreb om kontrast eller kommutation er det unægtelig et problem, at taletempoet i den grad frembringer lydlige sammenfald, og dremet eliminerer visse mulige kontraster. Det må betyde at al empiri der bygger på naturligt talesprog må specificere taletempo og stilleje. Og hvilken sandt empirisk empiri bygger ikke på naturligt sjusket talesprog?

JOHN/HANS, JOAN/JOHANNE

- OM SÅKALDT TRANSPONEREDE NAVNE

Af Torben Kisbye

Ved transposition forstås, at navne af samme etymologiske rod omsættes fra én national (dialektal) variant til en anden. Vilhelm Erobreren og Johan Uden Land er altså i min terminologi transponerede navne. Epiteton er derimod oversat, da det jo har et selvstændigt semantisk indhold.

Det er blevet foreslået, at betegnelsen transformerede navne ville være at foretrække, men jeg mener ikke, at den dækker helt så præcist. Der er jo ikke tale om, at navnet har skiftet form. Der er tale om oftest ubetydelige ændringer (Peter, Peiter, Pierre, Pjotr, Pettur, etc.), og navnets rod er næsten altid genkendelig eller sproghistorisk rekonstruerbar. Derfor har jeg ment, at termen transposition / transponere / transponent, lånt fra musikken, må være mest dækkende, idet det jo drejer sig om forskellige nationale og helt ud i dialekterne varierende realisationer af en fælles grundform. I navnets tilfælde oftest den kristne fælleseuropæiske latinske, subsidiært latiniserede form (Jacobus, Jacques, Giacomo, Jakob - Jeppe - Jep - Ib).

Den 10 juni 1967 blev grev Henri de Laborde de Monpezat i Holmens Kirke viet til Margrete Alexandrine Thorhildur Ingrid (Frederiksdatter) og blev fra det øjeblik tillagt navnet Henrik, Prins af Danmark. Her står vi nok overfor et af de sidste eksempler på navnetransposition, og nok kun fordi det fremmede navn var fransk og så tæt på det danske, at det kunne ske forholdsvis stilfærdigt.

Ellers kender vi idag kun navnetransposition fra historiebøgerne, typer som Louis XIV (Ludvig XIV), Charles I (Karl I), James I (Jakob I), Mary Stuart (Marie Stuart), Francois I (Frants I) etc. er klassiske.

Men også disse hævdvundne former ser ud til at være på langsom retur. Gyldendals Leksikon (1977) anfører historiske navne konsekvent under deres nationale former (Henry VIII, Henri IV, Louis XIV, Francois I, Charles I, søn af James I, etc.). Det er måske arven fra Arup, der her omsider er begyndt at slå igennem. Vi kan også dårligt forestille os den kommende engelske tronfølger som Kong Karl III, selv om det ville være i nok så smuk harmoni med forgængernes navne.

Den navnetranspositionspraksis, som vi stadig bærer videre på i historiske sammenhænge, ophører i realiteten med at være produktiv omkring midten af det 18. årh., hvor udlændinges navne efterhånden begynder at dukke op i kilderne uforstyrret i deres egen nationale form. Men før den tid kender vi dem kun i en eller anden transponeret form. Kun i de tilfælde hvor vi ikke selv råder over nogen transponent eller skrivelserne ikke har kendt den, kan vi møde de rørende hjælpeløse stavemåder efter gehør af fremmed navnestof, som f. eks. vore gamle tingbøger og Øresundstoldregnskaberne er så rige på.

Med de kristne navnes indtrængen og gradvise dominans i vor navngivning, begynder den transpositionspraksis, som skulle holde sig herhjemme i næsten fem hundrede år. Det er vel latinen, der her har spillet en afgørende rolle. Den var de fleste landes interne administrationssprog og dominerede også som internationalt sprog.

Diplomatarium Danicum viser, at transponerede navne begynder tidligt herhjemme. Her har vi fra 1300 tallet eksempler som Henricus le Spenser, biskop af Norwich; Iohannem Bek et Willielmum Burnham servientes suos (II dipl. 550). Interessanter er dog de senere eksempler, hvor udenlandske navne forekommer i dansksprogede diplomer. Fra Kancelliets Brevbøger 1550-55:

Andreas Clausen Skotte (p.13) = Andrew Nicholson

Hans Davidsen (p.215) = John Davidson

Johan Machabæus (p.29) = John Mac Alpin

Jørgen Mahr (p.266) = George Marr

Willum Willumsen Falkefænger (p.333)

Hans Cunningham (hvis søn Jacob Hansen Cunningham, også kendt som Königham, nævnes i Christian IV's breve (1644-45) p.50, ed. Johan Jørgensen, København 1968) (1).

Hugo Hammelton (p.672) = Hugh Hamilton

Jakob Grønnewold (p.781) = nok James Greenwall, der i 1639 ansættes af kancelliet til at oversætte engelske, skotske og 'irlendiske' breve.

Fra Christian IV's Breve (ed. Johanne Skovgaard, København 1970):

Andreas Ramse (p.12) = Andrew Ramsay

Anders Synckleer (p.46) = Andrew Sinclair

'Oberste' Hendersen (p.352) = Oberst Henderson (2)

Eksemplerne er talrige, de her anførte er kun et udpluk for at præsentere forskellige typer, og for at vi kan danne os et foreløbigt indtryk af transpositionssystemet i praksis. Vi ser af eksemplerne ovenfor da også ganske klart det overordnede princip. Hvor der har været en dansk transponent, er den blevet brugt, og selv om afstanden mellem de to nationale varianter kan være så stor som fra Nicholas til Klaus eller fra Oliver til Holger, har skrivelserne kendt dem.

Ovenstående transpositioner er belyst med engelske navne, fordi de har været det primære ærinde, men det skal understreges, hvis det da ikke giver sig selv, at praksis også involverer navne af andre nationaliteter. Tingbøgerne har 'Hansz Aurossen aff Rosseil (= La Rochelle) y Franckeriige' (1559 p.89), 'een frantzoeser Hans' (1559 p.83), 'een frantzois with naeffuen Peyter (= Pierre) Leon' (1559 p.91), 'Andhers Haagensen (= Håkansson) aff Suerrige' (1550 p.77), etc.

Men hvis vi skal foretage et nøjere studium af vore tidlige danske kilders håndtering af fremmed navnestof, må vi have fat i tingbogsmateriale, fordi kun det giver mulighed for identifikation af den overvældende del af navnemassen, der møder os i transponeret form, eller - om man vil - i dansk forklædning. I Diplomatariet og Kancelliets Brevbøger kunne vi ikke identificere en person med et til dansk transponeret navn, medmindre nationaliteten eksplicit er anført (typer som Anders Clausen Skotte, 'dend engillske

capteyn Hendrich', 'dend frantzoeser Peyter', etc.). Tingbøgernes righoldighed af borgerskabsansøgninger, skiftesager, arvesager, skudsmålsbeviser, borgen- og kautionsforpligtelser kan derimod, suppleret med skattemandtalsskitterne, sætte os i stand til nu også at identificere udlændinge i dansk navneforklædning indirekte. For eksempel kan vi med rimelighed slutte, at hvis Anders Bartske i Marstrand efterlader sit jordiske gods til sin broder Robert Young i Dundee, ja så må Anders være skotte. Eller hvis Jakob Hansen møder frem på ting med et dokument underskrevet af magistraten i Kilpatrick, på at han er en ærlig mand og af søgte fødsel, eller hvis Hans Jakobsen og Hans Simsen må optræde som tolke i en retssag mod en englænder, etc. Helsingørsskotternes navne, som de fremstår i byens ting- og rådstuebøger er et sådant fremkommeligt materiale. De foreligger trykt for årene 1549-65 (udgivet af Kroman og Hjørth), resten foreligger desværre kun som arkivalier, men dog i mikrofilm.

Skotterne i Helsingør er vel vor første store indvandrerbølge i en by, der i forvejen var præget af udlændinge. Sammen med nederlændere og tyskere udgjorde de ca. 1/3 af byens indbyggere, alene vel omkring 10%. Vi skal ikke fortabe os i forklaringer på, hvorfor disse mange skotter søgte til Danmark. Vigtigst er vel de overordentlig gode relationer mellem de to lande (Kongebrylluppet i 1469 (som i parentes bemærket førte til pantsætningen af Orkney og Shetland) og alliance og frihandelsstraktaten af 1492). Skotterne søgte væk fra fattigdom, politisk kaos og borgerkrigsagtige tilstande affødt af Reformationen, og sundtoldsbyen var porten til det bagland, hvor de så de rigeste udfoldelsesmuligheder, og hvor mange til sidst slog sig ned permanent - landene langs Østersøen - Polen, Østtyskland, Sverige og Baltikum. Hertil foregik der gennem hele 1500-tallet en storstilet skotsk emigration, og her finder vi de største skottekolonier. Men de måtte alle gennem Helsingør (3).

Men nu tilbage til navnene. Vigtigt for forståelsen af hvad vi skal se udvikle sig til nærmest en masse af fremmed navneskik, er følgende forordning, som bytinget i Helsingør gang på gang indskærper:

'Item bleiff saa y dagh samtøckt aff menighe mandh till tinghe, om at alle fremede hiidt till byen ere att boo eller ere till husze mett noghen, att the inghen (= inden) dagh otte daghe giffue sigh till kendne forr Per Willumszen, byffogett, oc ther ladhe thennem antegne, saa framt att de, huszene tilhøre, eller the ere till husze mett, wille icke lidhe ther straff offuer' (HT 1553 p.245).

Byens myndigheder har altså forsøgt konsekvent at registrere alle tilflyttere og folk på gennemrejse (de såkaldte liggere). Det er denne registrant, der danner grundlaget for, hvad vi i dag ved om deres navne.

Fornavnene ses næsten konsekvent transponeret til en dansk parallel:

Andrew > Anders, Andris

Bartholomew > Bertel, Bartel (NB ikke af samme rod, men transposition sikkert foretaget via den engelske kortform Bartel).

Charles > Karl

Francis/Frank > Frantz

George > Jørgen

Henry > Henrik

James > Jakob

John > Hans (Hans var meget populært i 1500-tallet (kongenavn). I Helsingør ses det næsten udelukkende anvendt som transponent for engelsk John. Alternativet Johan er derimod fremherskende i næste århundrede).

Lawrence > Lauritz, Lass

Oliver > Holger

Nicholas > Nicolaus, Niels (Klaus)

Roger > Røtger

William > Willum, Willom, Wilhelm

Gennem patronymformer får vi endvidere kendskab til Morten (< Martin), Mads, Matts (< Matthew), Mikkel (< Michael), Stefan, Steffen (< Stephen).

Transpositionen ses overalt håndfast gennemført. Interessanter er det imidlertid at studere de få tilfælde, hvor transpositionen ikke har været mulig, eller er mislykkedes. Her kan der være to årsager:

1) Manglende dansk transponent. I denne gruppe falder gæliske navne som f.eks. Angus, Mungo, Ninian, Patrick (patronym Patterson), Fergus (patronym Fergusson). I eet tilfælde har man krampagtigt forsøgt at transponere Mungo til Monns (= Mogens).

2) Ukendskab til dansk transponent. Denne gruppe rummer nogle patronyme navne af typen Loussen (= Lawson), Dassorn (= Dawson), Nuchilsen (= Nicholson), Simszen (= Simpson), Watszen (= Watson).

Her er der tale om patronyme navne dannet til engelske kortformer af Lawrence, David, Nicholas, Simon, Walter. Skriveren har ikke gennemskuet denne korrespondance. og har så i stedet gengivet dem lydtret.

Hvad angår efternavnene, optræder næsten alle skotter med dansk -sen navn (Hansen, Jakobsen, Steffensen, Mikkelsen, Willumsen, Andersen, Thomsen, etc.). Denne stereotypi af -sen navne har man så igen forsøgt at gøre en smule distinktiv ved at tilføje professions-, proveniens- eller egenavne af forskellig art (f.eks. Jakob Hansen Skomager, Anders Mikkelsen Skotte, Hans Hansen Barsebeck, etc.). Patronymen dannet til indfødte navneformer ses kun i de tilfælde, vi har berørt ovenfor, altså gæliske navne og navne, hvis rod skriverne ikke har kunnet gennemskue. Kun i fire-fem tilfælde ses det oprindelige skotske efternavn bibeholdt og givet videre til efterslægten. Det drejer sig om navne som Leyel, Marr, Kock, Wedderburn, Hoffmand, og det er alle slægter af et vist socialt niveau. Vi får her ved en parallel til samtidig dansk navneskik. Ellers har skotterne overalt måttet opgive deres hjemlige faste patronym. Tingbøgerne vrimer med eksempler:

Niels Sandersen, søn af Sander Baffoer (= Balfour)

Hans Thomsen, søn af Thomas Rathre (= Rattray)

Daniel Lauritzen, søn af Lauritz Fergiszen (= Fergusson)

Willom Willomsen, søn af Willom Forbus (= Forbes) etc.

Man kunne på dette sted passende fundere over, hvad skotterne egentlig hed, da de ankom til Helsingør og meldte sig hos byfogeden 'for at lade dennem antagne'. Hvilket nationalt navnestof ligger der bag de mange

transponerede former? Tingbøgerne tillader os kun få slutninger. En Andersen kan således reflektere:

- 1) en skotsk Anderson
- 2) en transponeret form af genitivpatronymet Andrews
- 3) en transponeret form af patronymformen Mac Andrew
- 4) en indvandrer, der har opgivet sin faders navn som Andrew
- 5) en søn af en herboende skotte, som hed Anders (< Andrew)

Alle skotske Mac patronymen ser ud til at være gengivet med dansk -sen. De findes, udenfor dokumenter affattet i Skotland, faktisk ikke bevaret nogetsteds. Noget lignende gælder genitivpatronymet -s (Andrews, Roberts, etc.). Det var i århundredet på vej ind fra tysk, og det ser ud til, at i hvert fald Helsingørskriferne har stået fremmede overfor det og i stedet har foretrukket at gengive det med -sen. Det eneste sted, vi finder sikre tilfælde af genitivpatronym, er i den noget senere St Mariæ tyske kirkebog.

Det er med andre ord sælgelig lidt vi kan slutte om skotternes oprindelige navneføring. Spørgsmålet, om vi står overfor første-, anden- eller tredje generations indvandrere, lader sig også sjældent løse entydigt, idet vi er henvist til tingbøgernes og skattemandtallenes spredte og tilfældige personalhistoriske oplysninger. Kirkebøgerne kunne hjælpe os, men dem får vi først i næste århundrede.

De oversatte navne, som vi kort strejfede i indledningen, må også nævnes. I de tilfælde, hvor skriverne har kunnet gennemskue navnets semantiske indhold, har han oversat det. Tingbøgerne har adskillige eksempler:

Brewhouse > Bryghus

Greenwall > Grønnewold

Courtman > Hofmand

King > Konning

Baxter > Bager

Brown > Brun (i St Mariæ Braun)

Hall > Hald, etc. (4)

Endvidere har vi også enkelte eksempler på, at et navn kan være gengivet i analogi med det nærmeste danske, uden skelen til etymologi eller semantisk indhold:

Bartholomew > Bertel, Bartel

Erskine > Eskild

Mungo > Mons (Moens)

Allenson > Erlandsen, etc.

Den gennemførte transposition af de skotske og engelske navne er nok den helt afgørende faktor bag deres næsten totale udslettelse på dansk grund. Kun det almindelige tilnavn Skotte (typen Jacob Hansen Skotte, Lauritz Skotte Skomager, etc.) lever videre og bæres i dag som familienavn af 206 personer (CPR 1970). Ellers satte de skotske småkårsfolk sig næsten ingen spor i vor navngivning.

I stille protest mod myndighedernes overgreb på deres navneidentitet, ser det imidlertid ud til, at skotterne har grebet til en slags dobbelt

navneføring. Der er meget der tyder på, at de har anvendt det pånødede danske navn overfor myndighederne og deres nationale navn hjemme eller blandt landsmænd. Tingbøgerne har en del eksempler, der klart peger på noget sådant:

Hans Albritsen kaldet Blackie
Sander Jacobsen kaldet Sander Orck
Peter Andersen kaldet Kirckilt, etc.

Frødeles Sander Drager = Sander Baffor (: Balfour), Willum Willumsen = Willum Forbus (: Forbes), Otte Jacobsen = Otte Keenher (: Kinnaird, Mc Kenna?), etc.

Man kunne altså med andre ord være Hans på rådstuen og John hjemme.

Efter Unionen i 1603 får man mere stabile politiske forhold i Skotland. Strømmen af indvandrere tager af, for til sidst helt at gå i stå. Kirkebøgerne i det 17. årh. rummer kun få engelske og skotske navne. 1500 tallets indvandrere ser ud til at være blevet totalt opsuget. De står som Jensen, Hansen, Jakobsen, Lauritzen, etc. og lader sig ikke mere identificere. Men hvor et engelsk navn sporadisk dukker op, er det stadig transponeret, både i verdslige og kirkelige kilder (Johanne Angusdatter, Jakob Marfild, Hans Wallas (= Wallace), Willum Medsel (= Mitchel), Mathis Moer (= Matthew Muir), etc.). I 1733 får en engelsk løjtnant sin søn døbt i St Olai Kirke i Helsingør. Han står selv, ligesom barnet, indført i døbebogen som Johan (Stains). Det gamle transpositionssystem er altså stadig i brug.

Tidspunktet, hvor den århundredgamle navnetransposition ophører, kan vi sætte til ca. midten af det 18. årh. Da dukker der nemlig for første gang et engelsk navn op i vore kirkebøger i sin uberørte nationale form. Det er navnet William, der 1752 nu for første gang ikke fremstår som Willum eller Vilhelm. Kort efter begynder også James, Henry, Charles, John og lignende engelske primærnavne at dukke frem. Det er en ny indvandrerbølge, der når sundtoldsbyen. Denne gang ikke af skotske småkårsfolk, men af et magtfuldt feteret, engelsk købmandsaristokrati, som H.C. Andersen har beskrevet så levende, og hvis palæer stadig præger byen. De lod sig som skotterne ikke regimentere og indordne. Deres navne nåede ikke myndighederne ved mundtlig transmission til byfogeden, men skriftligt gennem laugspapirer, pas og anden legitimation. Grossererersocietetets medlemsprotokol og borgerskabsregistret for Sjælland hører til de tidligste findesteder for disse nye utransponerede navne. Engelske navne får status og bliver efterhånden også et emblem for den velstående og kultiverede danske købmændsstand. Denne forskel i social status mellem reformationstidens fattige skotske indvandrere og de rige engelske købmænd og shippingfolk spiller nok en afgørende rolle, når det gælder spørgsmålet om deres navnes gennemslagskraft til den danske befolkning. Den engelske indvandring starter en navnebølge, der er fortsat uafbrudt op til i dag stærkt understøttet også af en litterær påvirkning.

En faktor må vi ikke overse i farten. Latinen ophører allerede i 17. årh. med at være internationalt administrationssprog. De skudsmåls-papirer, pas og anden legitimation, skotterne i sin tid medbragte, var på latin. Men allerede i 1639 klager engelske og skotske skippere over at vore embedsmænd på Øresund ikke kan engelsk, 'hvorved

de som andre hidtil har lidt stor skade' (Kanc. Brevb. 1637-39 p.781). Kancelliets Brevbøger viser klart, at man tog klagen alvorligt, idet man ansatte en Jacob Grønnevold til at råde bod på miseren.

Da latinen jo ligger tæt på de danske nationale navneformer (James - Jacobus - Jacob; John - Johannes - Johan (Hans); Joan - Johanna - Johanne) er det klart, at den også har sin plads i billedet, og de fleste var vel dengang fortrolige med de latinske ækvivalenter til deres navne.

Transpositionssystemets forsvinden bliver altså nok en udvikling, der, som så meget andet, bedst forklares som en konvergens af flere faktorer.

Det kunne være interessant modsætningsvis - og afslutningsvis - at betragte danske invandrernavne i et engelsk navnemiljø. Tager vi emigrantnavne i USA, ser vi præcist samme indgreb i den nationale navneføring. Dog med den forskel, at analogi (lydlig nærhed), og ikke etymologisk slægtskab overalt har været det overordnede princip, hvilket altså klart peger på, at det er emigranterne selv, ikke myndighederne, der har ændret deres navne:

Svendson > Swanson
Nielsen > Nelson
Petersen > Pearson
Hakonsen > Hawkinson

Larsen > Lawson
Jensen > Johnson

Svarer navnene, som i de to sidste tilfælde, etymologisk til hinanden, er det tilfældigt. Også oversættelser af navne forekommer. Hedblom SAS 2 p.93 nævner for svenske navnes vedkommende: Sjöstrand > Seashore, Sjölin > Sealine, Svärd > Sword.

NOTER

1) Bemærk navnet Cunningham, der af Christian IV opfattes som König-ham. Han har fejlagtigt oversat førsteleddet til dansk 'konning'. Jeg har andetsteds (Studia Anthroponymica Scand. 1988 p.96) forsøgt at forklare det hyppigt optrædende navn Konning ud fra gælisk Connein, Connaing (som nogle mener går tilbage til ON konungr). Eksemplet her viser, at man ganske enkelt har oversat det almindelige engelske efternavn King.

2) Caveat! - I Diplomatiets personregistre optræder der engelske primærnavne som John, James, William. Disse er fra latinske former transponeret tilbage til national form af udgiverne, alt efter hvilken kontekst de befinder sig i: John, Jean, Johan (plattysk). Ligeledes optræder der i personregistret til Christian IV's breve en del engelske primærnavne svarende til forekomster i udgavernes kommentarer. De findes ikke i originalerne.

(3) Af grunde vi skal komme ind på senere, har skotterne kun sat sig få spor i vort personnavneforråd. Men en del stednavne vidner endnu om dem: Skottenborg (gade i Viborg), Skottegyde (Ålborg), Skottedal, Skottemark, Skotterup, Skodsborg, etc. Allan Tønnesens bog 'Helsingørs udenlandske indbyggere ca. 1550 - 1600' (1985) giver en kort og klar oversigt over hele den skotske emigration på Reformationstiden.

4) Denne oversættelsespraksis gælder tilsyneladende også navne på skibe. Laurits Pedersen (Helsingør i Sundtoldstiden 1426 - 1857, II p. 201) undrer sig over, at et skib, der i tingbogen registreres som 'Haabet' af Helsingør i franske havne klareres som 'L'Esperance', i hollandske som 'De Hoffnugh' og i engelske som the 'Hope', men forklarer det ved 'at naar forskellige Nationer saaledes benævner Skibet hver på sit Maal, saa er det en allegorisk Figur og ikke et Navnebræt, der giver dem Underretning'. Forklaringen er nok enklere. Man har været fortrolig med navnet og oversat det, akkurat som man gjorde det ved personnavnene. Iøvrigt anføres skibet i Helsingørs tingbog også som 'Die Hoffnung'.

1557 Jul - Wilhelm Kempe Instrumentist på Helsingør
 1558 Jul - Jørgen Brienn
 1559 Jul - Jørgen Pape
 1560 Jul - Jørgen Pape
 1561 Jul - Jørgen Pape
 1562 Jul - Jørgen Pape
 1563 Jul - Jørgen Pape
 1564 Jul - Jørgen Pape
 1565 Jul - Jørgen Pape
 1566 Jul - Jørgen Pape
 1567 Jul - Jørgen Pape
 1568 Jul - Jørgen Pape
 1569 Jul - Jørgen Pape
 1570 Jul - Jørgen Pape
 1571 Jul - Jørgen Pape
 1572 Jul - Jørgen Pape
 1573 Jul - Jørgen Pape
 1574 Jul - Jørgen Pape
 1575 Jul - Jørgen Pape
 1576 Jul - Jørgen Pape
 1577 Jul - Jørgen Pape
 1578 Jul - Jørgen Pape
 1579 Jul - Jørgen Pape
 1580 Jul - Jørgen Pape
 1581 Jul - Jørgen Pape
 1582 Jul - Jørgen Pape
 1583 Jul - Jørgen Pape
 1584 Jul - Jørgen Pape
 1585 Jul - Jørgen Pape
 1586 Jul - Jørgen Pape
 1587 Jul - Jørgen Pape
 1588 Jul - Jørgen Pape
 1589 Jul - Jørgen Pape
 1590 Jul - Jørgen Pape
 1591 Jul - Jørgen Pape
 1592 Jul - Jørgen Pape
 1593 Jul - Jørgen Pape
 1594 Jul - Jørgen Pape
 1595 Jul - Jørgen Pape
 1596 Jul - Jørgen Pape
 1597 Jul - Jørgen Pape
 1598 Jul - Jørgen Pape
 1599 Jul - Jørgen Pape
 1600 Jul - Jørgen Pape

1557 Jul - Jørgen Pape
 1558 Jul - Jørgen Pape
 1559 Jul - Jørgen Pape
 1560 Jul - Jørgen Pape
 1561 Jul - Jørgen Pape
 1562 Jul - Jørgen Pape
 1563 Jul - Jørgen Pape
 1564 Jul - Jørgen Pape
 1565 Jul - Jørgen Pape
 1566 Jul - Jørgen Pape
 1567 Jul - Jørgen Pape
 1568 Jul - Jørgen Pape
 1569 Jul - Jørgen Pape
 1570 Jul - Jørgen Pape
 1571 Jul - Jørgen Pape
 1572 Jul - Jørgen Pape
 1573 Jul - Jørgen Pape
 1574 Jul - Jørgen Pape
 1575 Jul - Jørgen Pape
 1576 Jul - Jørgen Pape
 1577 Jul - Jørgen Pape
 1578 Jul - Jørgen Pape
 1579 Jul - Jørgen Pape
 1580 Jul - Jørgen Pape
 1581 Jul - Jørgen Pape
 1582 Jul - Jørgen Pape
 1583 Jul - Jørgen Pape
 1584 Jul - Jørgen Pape
 1585 Jul - Jørgen Pape
 1586 Jul - Jørgen Pape
 1587 Jul - Jørgen Pape
 1588 Jul - Jørgen Pape
 1589 Jul - Jørgen Pape
 1590 Jul - Jørgen Pape
 1591 Jul - Jørgen Pape
 1592 Jul - Jørgen Pape
 1593 Jul - Jørgen Pape
 1594 Jul - Jørgen Pape
 1595 Jul - Jørgen Pape
 1596 Jul - Jørgen Pape
 1597 Jul - Jørgen Pape
 1598 Jul - Jørgen Pape
 1599 Jul - Jørgen Pape
 1600 Jul - Jørgen Pape

Et udgiftsbilag vedrørende en engelsk skuespillertrups besøg i Helsingør i vinteren 1586, da hoffet tilbragte vinteren på Kronborg. Navnene er i første afsnit Wilhelm Kempe 'Instrumentist', daniell Jonns (=Jones). I andet afsnits venstre kolonne møder vi navnene Thomas stiweis, Jorgen Brienn, Thomas Koning (= King), Thomas Pape (=Pope) og Roberrrt percj (=Percy). Bemærk tilfældene af gengivet genitivspatronym. Bilaget stammer fra hofmønsterskriverens regnskab, altså nok en skriver fra København. Helsingørs tingbøger har ikke sikre eksempler på genitivspatronym. Skuespillerne Kemp, Bryan og Pope er kendt fra kredsen omkring Shakespeare. Førstnævnte havde de komiske roller i mange af hans skuespil.